Ч. 239 — Неділя 22 жовтня (4 падолиста) 1900. — Рік X

Виходить у Львові що дня (крім неділь і руск. свят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і з ц. к. Старостинах на провинциї:

на цілий рік	К.	4·80
на пів року	„	2·40
на чверть року	„	1·20
місячно . .	„	—·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К.	10·80
на пів року	„	5·40
на чверть року	„	2·70
місячно . .	„	—·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Рух виборчий. — Новий поділ виборчих округів. — До ситуациї. — Ворохобня в Ішпанії. — Згода між союзниками. — Хіньска справа.

Після вістий, які одержують краєві часописи, в деяких повітах розпочали ся вже правибори. — В Мужилові, коло Підгаєць, відбули ся дня 26-ого м. м. збори, на котрих поставлено кандидатуру пос. Гурика з V. куриї. Такі самі збори відбували ся і в Соснові, де за кандидатурою посла Гурика промавляли: о. Іван Сендецкий, п. Т. Содомора і молодий селянин Собків з Беневи. Замітне на сих зборах було то, що пан Дурделя з Вишнівчика поставив кандидатуру нотаря п. Курися; однакож ся кандидатура не удержала ся. — Деякі часописи підносять сей характеристичний факт при теперішних виборах, що ще ніколи не виступало тілько кандидатів як доси, та що ще не було такого розбитя всіляких партий як тепер; кожда партия хоче мати свого кандидата, а крім того суть ще кандидати, що самі для себе творять партию — На Буковині кандидують з Русинів два: Николай Василько з сільскої куриї, а проф. Єротей Пігуляк з пятої куриї. Оба рускі посли скликували вже передвиборчі збори.

Розпорядженє міністерства справ внутрішних з 1. падолиста 1900, зміняючи додаткові постанови розпоряджень з 1896 року, заряджує для виборчих округів V. куриї Львова і Кракова частково новий поділ виборчих округів. Именно що до Львова, заряджує: а) в судовім повіті львівскім, громади: Сокільники, Зубря, Сихів, Пасіки зубрицкі, Козельники, Годовичі і Басівка, голосують разом в Сокільниках; дальше: Волків, Жиравка, Підремне, Загіре, Кусаїв, Солонка, голосують в Волкові, а в повіті судовім Винники, громади: Давидів, Кротошин, Толщів, Сівиска, Черепин, голосують в Давидові.

Як доносять німецкі часописи, стрічає в Тиролі виборчий компроміс між клерикалами і німецкими народовцями на сильний опір зі сторони приклонників бар. Дипавлього. Також тридентский епископ заявив, що поки що не може захвалювати тої угоди і застерігає собі рішене на пізнійше. Також богато духовних, що підписали вже були договор, тепер від него відступили.

З'їзд промисловців, котрий — як ми доносили — відбув ся у Відни, ухвалив резолюцию в справі становища супротив нових виборів в напрямі охорони торговельних і промислових інтересів. На бенкеті того з'їзду мав міністер торговлі Каль промову, в котрій заявив, що в співділаню парляменту бачить найбільшу підпору для користного порішення квестиї нової цлової тарифи та торговельних договорів і тому бажав би, щоби парлямент як найскорше розпочав діяльність. Бесідник підніс також гідну признаня а наново виказану на париській виставі продуктивність австрийского промислу.

Яка мусить бути згода між союзними войсками в Хині видко з отсего донесеня з Тієнтсіну: В місцевости Янцун обсадило оногди кількох француских офіцирів один вагон поїзду, котрим мав від'їхати чотирнайцятий полк американьский до Тамку. Французи не хотіли уступити з вагона мимо візваня, а тоді американьский полковник Баджет велів їх звідтам винести силою. Француски офіцири внесли против того приказу полковника протест.

Ворохобня в Ішпанії, як доносять звідтам урядово, вже зломана. Именно вчера мали войска ішпаньскі розігнати ворохобничі шайки і правительство — як оно каже — під напором публичного жаданя, носить ся з гадкою знесеня конституциї в цілім краю і вигублення карлістичного руху.

В справі хіньскій доносять з Пекіну до француских ґазет: Посли і дальше нараджують ся над мировими условіями для хіньского правительства. Предложеня француські остаточно принято. З причини конечности порозуміня між кабінетами остаточне письмо буде доручене хіньским повновластникам пізнійше. — Союзні войска обсадили гроби хіньских цісарів.

ЗАДЛЯ КУСНИКА ЗЕМЛІ.

(Образок з америк. житя — І. Чендлера Гарріса.)

I.

Істория пінетукского округа в Путнем Кавнті лишила ся нам лиш в устних переказах, але то зовсім не зменшає її значіня і вартости. Давні поселенці розбрелись вже давно по всім сьвіті, а де они колись жили, там ґаздує тепер проворний малий чоловічок, в сурдуті, з коротенькими полами, і з очицями на носі, котрий годує худобу раси Джерзі і робить проби з ансіляжею [1]). На щастє для того малого чоловіка оселя вже давно була щезла, коли він прийшов в ту сторону. Єго худоба раси Джерзі може би й була сподобала ся людем, а его ямам з ансіляжею були би може й з цікавостию приглядали ся, але его сурдута з короткими полами і его очиць був би ніхто не стерпів. Але коли Пінетуки мало свої питоменности, то й не бракло ему і визначних прикмет. Оно мало дуже красне положенє і охрестність, та не питало богато, длячого і звідки що бере ся. Одним словом: Пінетуки було вдоволене саме собою. Край, що правда, був лиш зрідка заселений, але люди жили там по товариски, та й досить вигідно. В неділю, як хто хотів, можна було сидіти дома і відбувати свою войскову параду, або піти до досить вигідно положеної церкви, котра служила, не лиш всім сектам, без виимку — методистам, баптистам і пресвітерианам за дім божий, але рівночасно також за школу для цілої охрестности. Коли розходило ся о якісь дрібні спори, то сквайр Айнчлі, колодій, був завсігди готов робити справу, коли була погода, то на отвертім місци перед своєю робітнею, а коли була слота, то в перший ліпший хаті або стодолі.

— Мої панове — говорив він бувало в таких случаях — я би волів коня підкувати або обруч набивати на колесо, але коли вже так закон велить, то буду старати ся виконувати его після мого найліпшого знаня і совісти. А в Пінетуки уважало ся лиш на то, щоби було по просту і справедливо. Часом, що правда, люди, по приміру більших місцевостий журили ся трохи більше як потреба справами своїх сусідів, але сільскі сплетні бувають преці частійше невинні, як ні, а відтак то ще питанє, чи помовка сьвіта виходить нам більше на некористь, чи на користь. Чим більше знаємо, що хтось на нас дивить ся, тим більше себе пильнуємо.

Але дивним дивом в цілім Пінетуки найменше поважали того чоловіка, про котрого найменше щось знали. То був Бредлі Гайтер, найбогатший властитель ґрунту як широко і далеко. Пінетукійці мали майже без виимки землю і муринів, але Бредлі Гайтер сам один мав більше землі і муринів, як котрий небудь з них. Хто его видів, був би гадав, що не може бути честнійшого чоловіка понад него. Він був перший і послідний в церкви, при кождій нагоді займав ся як найщирійше публичним добром, а мимо того не міг він довести до того, щоби сусіди добре о нім думали. Не можна було сказати, щоби він був скупий, але говорячи словами сквайра Айнчлі, „не знав він чувства в справах грошевих“. Він у всіх справах показував велике вдоволенє з себе самого, а тим обурював і найдобродушнійших на себе. Не маючи делікатнійшого чувства, не міг він добачити правдивого настрою у своїх сусідів, і був на стілько зарозумілий, що уважав себе не лиш за найліпшого, але й за найбільше люібленого в цілій охрестности. А що він був упертий і користолюбивий, то не попустив анї на волос, коли мав якесь право, або коли ему здавало ся, що має. Коли хтось в інтересах з ним хоч би й кілька стратив — а хто коли з ним зискав? — то він не дарував ані шелюлюга. Де его поле припирало до чужого, там мусіла конче лишати ся межа, бо его пліт не сьмів припирати до чужого. Він був найприкрійшим сусідом в сьвіті, а мимо того уважав себе за найліпшого.

Бредлі Гайтер мав одну велику слабу сторону, а то — ненаситність землі. Коли він в яких інтересах був неподатливим і безвзглядним, то вже певно ходило ему о якесь чуже поле або о нову сіножать. Він змушував своїх муринів запрацьовувати ся, морив їх голодом,

---

[1]) Ансіляж (ensilage — від silo. а то знов від лат. sirus = яма) есть то назва на спосіб робленя квашеної паші. заведений перед якими двайцять пяти роками в Америці Англії і її кольоніях: зелена паша, трава, кукурудза, бурачинє і т. п. складають ся в ями і потолочують ся добре, а коли укиснуть, дають ся в зимі худобині побіч сухої паші.

Новинки.

Львів дня 3-го падолиста 1900.

— **Іменованя.** Президия краевої дирекциї скарбу іменувала рахункових официялів: Стан. Вайдовского, Ант. Вічковского, Ант. Дзюниковского, Ів. Клявзаля, Емил. Пілявского, Ів. Ґаврона, Володисл. Слеціцкого, Стан. Вінтера, Ів. Прокопского, Пав. Вінцковского і Каз. Конюшевского рахунковими ревідентами в IX. клясі ранги; — рахункових асистентів: Ів. Перуна, Вяч. Дашиньского, Пет. Шихульского, Каз. Боровічку, Вікт. Тарнавского, Каз. Шуманьского, Едм. Бредера, Стан. Сонсяду, Ант. Кінальского, Йос. Ґвардзіньского, Бол. Ґодлевича, Володисл. Вейнара, Ів. Новицкого, Каз. Михальского і Домін. Федоровского рахунковими официялами в X. кл. ранги; — вкінци рахункових практикантів: Володисл. Христа, Ів. Тивоновича, Володисл. Дудка, Мариана Вронку, Мариана Ваймера, Леонарда Мілера, Алекс. Пухальского, Романа Турчмановича, Каз. Полїньского, Володисл. Турка, Здисл. Рудзкого, Ів. Броза, Алойс. Зенціну, Ісид. Шренцля, Стан. Радзіковского, Володисл. Налепу, Корн. Куника, Ігн. Слявского і Ферд. Візнера рахунковими асистентами в XI. кл. ранги.

— **Анкета в справі реформи учительских семинарий в Галичині** заявила що-до наукових плянів, щоби в одних семинариях покладано більшу вагу на ширшу практичну науку господарства, а в других на науку язиків, однако з тим, що через таку реформу не змінить ся ані число літ науки, ані ровень образованя, ані право кандидатів до узисканя учительских посад. На разі добре би було заложити коштом краю одну семинарию з напрямом рільничим. Без огляду на згадану реформу наукових плянів бажає анкета, щоби для народних учителів уладжено окремі курси рільничі і курси видїлові на ширші розміри і більше систематичним способом нїж доси. Видїлові курси треба би оперти на школі вправ, котрою була би школа видїлова. — В справі закладаня і уладженя інтернатів при семинариях, висказала анкета такі гадки: Інтернати мають бути заложені з ініциятиви приватної, при помочи держави і краю, під надзором учителів. Треба дбати про підвисшенє субвенциї на стипендиї для інтернїстів. Анкета заявляє ся против закладаня великих інтернатів, а за більшим числом дрібних інтернатів. Надзір над інтернатами, де се взагалі є можливе, повинні мати катехити. — Для науки релігії в учительских семинариях має бути число годин тижневих підвисшене з двох на три, а при іспитах кваліфікацийних нота з релігії має мати таку саму вагу як і з инших предметів. Крім того висказано бажанє, щоби катехит у порозуміню з директором мав більшу свободу що-до релігійних практик.

— **Рускі путники в Римі.** Дня 29-го м. м. о годинї пів до 11-ої рано приймав руских путників Сьв. Отець на загальній авдиенциї в соборі сьв. Петра. Тисячі а тисячі путників всїляких народностий витало з одушевленєм сьв. Отця, коли его вношено з величавостию до базиліки сьв. Петра. Мимо глубокої старости уділяв сьв. Отець неутомимо благословления путникам підносячи ся на sedia gestatoria. Була то торжественна хвиля, трогаюча путників до сльоз. По відправленю молебня до всїх сьвятих і по уділеню знову сьв. Отцем благословления для путників, віднесено сьв. Отця до его апартаментів — а та торжественна хвиля вбила ся в памяти путників нїколи незатертим вражінєм. На другий день відправили оба епископи і оо. мітрати Волошиньский, Білецкий і Фациєвич службу Божу в церкві сьв. Петра, під час котрої путники відбувши сповідь, причащали ся. Вечером було принятє у австро-угорского амбасадора гр. Ревертери для епископів і мітратів. Кард. гр. Ледуховский висказав руским путникам радість з так численної громади — а бажаючи осягненя цїли подорожі і щасливого повороту, розмавляв з обома епископами, мітратами Білецким, Волошиньским і Фациєвичем а також з декотрими другими путниками, а відтак роздав їм памяткові медалї.

— **Щедрий дар.** О. др. Іван Гробельский, крилошанин станиславівскої капітули, жертвував 2000 корон на будову власного дому для бурси товариства педагогічного в Станиславові.

— **Огні.** Осьмий раз сего року вибух огонь в Радехові. Сим разом згоріли всї господарскі забудованя рускої парохії. Парох о. Давидович потерпів значну страту, бо згоріло також девять штук рогатої худоби, безроги, домашний дріб, засоби збіжа й пашї і всї господарскі знаряди. Підозрівають, що огонь підложила якась злобна рука.

— **Підпалював, щоби гасити.** В немалім страху жили від якогось часу жителї міста Лільбон у Франциї, бо там раз-по-раз горіло вісім разів і то на одній і тій самій улици, каменица за каменицею — хиба вже найліпший доказ, що хтось огонь підкладав. Послїдний раз горіло дня 7 жовтня с. р. о 7 год. вечером. Розуміє ся, що сторожа огнева бігла зараз ратувати і гасити без труду. При гашеню був завсїгди найперший і найбільше відзначав ся при роботї сержан (фельдфебель) від пожарників, Ніль. Скоро лиш огонь хто добачив і дав знати, він зараз перший був на місци. Поліция слїдячи за палїєм, дослідила, що вим був як-раз той пожарник і арештувала его, а він признав ся в слїдстві, що підпалював умисно, щоби мав що ратувати і щоби опісля за свою ревність дістати якусь відзнаку.

— **Бійка на парискій виставі.** До трансвальского павільону на парискій виставі зайшли недавно молоді Англїйки і обурені захвалюванєм Бурів иншими гостями почали плювати на бюст Крігера. З того прийшло до бійки межи Англїйками а рештою присутних гостий, в котрій дістало ся невдоволеним Англїйкам доволї кулаків.

— **Помер** в Східници Казимир Одживольский, шурин пок. Щепановского і звісний в нафтярстві галицкім промисловець. Причиною смерти було закаженє крови.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихованє.

Ради господарскі.

— Управа цукрових бураків. (V). Французский бурак, Вільморен, стара відміна, буває всїлякий що до форми; скірку має білу, червону або жовту; листє стояче або лежаче. Має дуже богато цукру. З сеї відміни вивели богато нових відмін, як: Вільморен білий поправний; Вільморен ранний рожевий; білий з рожевою головкою; братів Діппе, білий дуже богатий в цукор; Кнохого, найбогатший в цукор. — Бурак Леґранда єсть білий або рожевий, листє має стояче, хвостики листків червонаві. — Услівя управи цукрових бураків: Бураки цукрові люблять тепле місце, а молоденькі суть особливо чуткі на мороз. Чим теплїйше місце і теплїйша пора, тим більше цукру в бураках і на відворот, в студене лїто бураки мають менше цукру. Бурак на цукор потребує 2400 до 2700 степ. Цельз., а в слїдуючім році на насїнє 1500 до 1800 степ. Цельз. тепла. В сухих сторонах потребують бураки цукрові більше глубокого, сьвіжого ґрунту. Найліпші під бураки

а то все лиш длятого, щоби міг більше землї купити. День і нїч думав він та придумував, мучив ся сам і мучив других, щоби лиш зарвати тілько землї, скілько лиш можна.

Але одно мав Бредлї Гайтер, що мимо всїх его хиб мирило его з сьвітом а тим одним була его донька Роза. Задля тої доньки Пінетукійці неодно ему вибачали. Коли скажу, що она була красна або мила, то того за мало, щоби дати понятє о Розї Гайтер. То правда, що була красна! але еї краса мала ту свого рода рідку повабність, котра проявляє ся не лиш в хороший постав і чертах лиця, але також в силї і енергії характеру. Очам добрих Пінетукійців, що еї подивляли, представляла ся она яко воплощенє найблагороднїйшої жіночности. Тілько поваги без всякої зарозумілости, тілько свобідного духа при ввічливости та лагідности, що всїх собі позискувала! Цїлу еї суть овівав той солоденький повен тайни подув поезиї, котрий овіває завсїгди правдиву дївочу красу. Ще й нинї в Роквіль на саму вгадку імени „Роза Гайтер“ засьвітять ся очи не одному старому парубкови, котрий сидить тепер де при дорозї на сонци та думає о минувших часах.

Але в 1840 році була в Пінетуки не лиш сама одна люба донечка Бредлї Гайтера представителькою нїжного пола. Там була ще — щоби недалеко шукати — міс Джен Айнчлї. Міс Джен була незамужною сестрою сквайра Айнчлї а хоч не була ані нїжна ані красна, то все-таки мала яких сорок літ. Може й більше як сорок, ну, а хоч би й пятьдесять, то она не робила собі нїчого з того. У неї було бистре око а ще острійший язик, прикмети, яким она зі зручностию властивою свому полови і своїм лїтам уміла надати значіня.

Як-раз напроти сквайра Айнчлї мешкали оба Керу, колись найбогатійша і найбільше поважана родина в цїлій окрестности. А тогди був в Пінетукі такий звичай, що люди в суботу робили собі пів дня сьвята, отже й сквайр Айнчлї сидів собі одної суботи по обіді на дворі коло хати і пакав люльочку. За якусь хвильку вийшла міс Джен з своїм шитєм та й сїла собі коло него. По другім боці улиці сидів вуйко Білї Керу на кріслї з опиралом під розлогим явором і обома руками вимахував у воздуси, підчас коли его син, молодий мужчина, літ за двайцять і пять ходив задуманий по веранді. В цвитучих корчах рож по обох боках улиці щебетали птички, а сонце сьвітило ясно і пригрівало.

Білї виробляє знов свої комедиї — відозвав ся наконець сквайр перериваючи мовчанку. — Насамперед подає ся тіло, а відтак і дух. Менї здає ся, що то вже такий допуст божий. Ог, всї старіємо ся.

— Ти також наговорив Ічебоде — сказала на то міс Джен. — Нїби то допуст божий бігає з фляшкою горівки в руцї. То горівка тому винна, більше нїчого. Хотїла би я знати, що то мало би до тебе, як би Біля в одній хвили й трупом поклало. Чоловік, що що тілько може робити як ти, то ще не старий і дужий.

— То правда, але Джека менї жаль! — відповів на то сквайр — з цїлого серця менї его жаль, сестрице — повторив він задуманий. — Бідний хлопчиско самісенький один і не має нїкого. Єму треба товариства, треба когось, хто би его розвеселяв і піддержував на дусї. Дїйстно і по правдї, сестро, що єму когось потреба.

— Може бути! Я, що правда, не потребую нїкого, коли мене щось за серце тисне. Я того не люблю, щоби хтось дивив ся на мою біду та горе, хоч би був і який менї найблизший. Бог його знає, длячого він на муку для бідного Джека держить старого на сьвітї, я того не знаю — говорила міс Джен дальше і вітхнула при тім. — Будеш видїти, що той чоловік буде ще богато літ так запивати ся та виробляти комедиї.

— Менї то, сестро, не може в голові помістити ся — сказав сквайр і став чогось сувати ся неспокійно на своїм кріслї. — Не можу того поняти, Бог менї сьвідком! Коли собі подумаю, як то колись було! Білї, чоловік богатий і здоровий, Джек в школї, і все ішло гладко і добре. Аж нараз той чоловік зачинає пити і не та пе, аж Бредлї Гайтер загорнув мало що не цїлу красну плянтажу Керуго. Мусить то жінка загнала его в коршму.

— Розуміє ся! — відозвала ся міс Джен погірдливо — не було кому, то она его загнала. Як могла, питаю ся, така бідолашна заголюкана людина, як его жінка загнати в коршму дорослого самостійного чоловіка?

— О, о такі люди можуть трохи більше, як бы то по них здавало ся — сказав сквайр з переконанєм. — Хоч яка она була маленька, а я би заложив ся, що она его добре гризла.

— Та й миш запищить, як еї настолочити.

Сквайр Айнчлї, як звичайно, коли хотїв виступити з цїлою повагою против поглядів своєї панни сестри зморщив строго своє ввічливе, добродушне лице і наложив собі на ніс очиці.

— Слухай, сестро — сказав він — також то як-раз нещастє — імено то. Миш пищить і пищить, а деж той чоловік, що міг би довго видержати той писк.

ґрунти суть: рівні, дренами осушені, глубокі ґрунти глинковаті і марґльові багаті в гумус. Найгірші під бураки суть ґрунти стрімкі, легкі, сухі пісковаті ґрунти або мокрі і убогі на вапно. На дуже урожайних ставищах можна садити бураки 2 і 3 роки раз по раз. Поле під бураки повинно легко давати ся обробити і задержувати в собі досить вохкости. Коли по дощах настала посуха, не повинно поле засихати зверха, бо тогди молода ростинка не може вадобути ся з під землі. Під почвою не повинно бути ані води ані каміня. Дуже важна річ, щоби в ґрунті під бураки було досить вапна. Бураки садить ся найліпше по озими нах, навожених обірником; відтак по ярім збіжу, горосі і гречці, з виїмкою вівса, по котрім розмножують ся дуже черваки; наконець по мішанках, кошених на землю. Поле під бураки проготовляє ся слідуючим способом: Стерню підкидає ся о скілько можна як найскорше; по кількох неділях оре ся глубоко а рівночасно приорює ся і вивезений обірник. Через зиму лишає ся поле лиш персоране з весни зрушаєся лиш легко зверха, щоби задержати вохкість в горішній верстві і тим способом допомочи кільченю насіня. В рості бураків розріжняємо три головні доби: Перша доба, коли бурак зійде; тогди аж до кінця червня росте листє. Друга доба тягне ся аж до кінця серпня і тогди росте корінь, отже потрібний нам бурак. Третя доба від серпня до кінця вересня, коли в бураках творить ся найбільше цукру.

— Робота в городі і саді на падолист. Тепер найвисша пора постарати ся о материял до вкриваня ростин і грядок; ко ли настануть морози. Отже треба призбирати собі сухого листя і держати его в сухім місци, нарізати січки та понаправляти мати. — На компост збирати всілякі відпадки. Падолист і грудень найліпші місяці, коли можна оглянути і понаправляти всілякі знаряди. Добрий знаряд то половина роботи. — Била шпараґів обтинає ся тепер на 40 цтм. над землею, розкопує ся корінє і вкриває ся добрим обірником, котрий має позістати через цілу зиму і там розложити ся. Деякі ростини підгортає ся і вкриває ся січкою або половою. Суниці треба вкрити коровячим обірником але так, щоби ростини під ним не вигнули; з весною обірник вкопує ся в землю. — Салату, карафіоли і т. п., котрі зимують на грядках, треба при більших морозі вкрити соломою. — Коли настане морoв, вивовить ся обірник на четверту кватиру города, котра в слідуючім році стає першою; перша кватира переходить тогди на другу, друга на третю і так що року всі ростини мають відповідну для себе кватиру в городі. Коли мороз держить, то збирає ся мох, ситник, листє, рокитник і т. п. та робить ся компост. Коли же нема морозу, то можна четверту кватиру перекопувати і робити з неї першу; тут приходить рання капуста, котру сіяло ся в серпни. — Треба закладати літні скрині (літні інспекти) і сіяти в них горох та садити головчасту капусту, помежи котрою садить ся квасок. В міру того як закладає ся нові скрині, зносить ся старі а гній з під них уживає ся деинде. Тепер треба добре уважати на зміну погоди і скоро лиш потреба вкривати матами на ніч, а при великій студени обложити скриню обірником. Перед морозами треба наконець цілий город перекопати з грубшого, щоби земля могла добре вимерзнути. Обірник прикопує ся звичайно в осени; лиш на звязлих ґрунтах лишає ся его через зиму. — В саді треба дерева в горі па пнях пообвязувати липким папером довкола, але так, щоби папір добре приставав до пня. Суть, бачите такі мотилики, котрих самички не можуть літати лиш в часі від жовтня до марта лізуть на дерева і там зносять ячечка, з котрих опісля вилазять усїльниці і роблять шкоду. Отже на ті комахи закладає ся той липкий папір, котрий щоби був липкий мастить ся відповідним до того липом. Дуже важна річ, щоби тепер і через зиму добре пообчищувати всі дерева в їх вершках.

— Гублене щурів миший і т. п. Досі не було ніякого безусловного успішного способу гублення щурів і миший. Аж тепер як доносить одна ветеринарска ґазета, знайшов ся на то спосіб. Берлиньске товариство для роблення плинних ґазів, Raoul Pictet зачало виробляти якусь мішанину плинних ґазів, звану „піктоліною“. Головною складовою частию тої мішанини есть квас сірковий, котрий пізнати по тім, що крутить і щипає в носі як запалена сірка, отже не ма обави, щоби чоловік не хотячи удушив ся тим ґазом. Піктоліна понаставлювана в нори щурів і миший переходить зараз в ґаз і душить до кількох мінут ті звірята. Від неї гинуть також і блощиці, але мухи то лиш завивають, а відтак оживають знову. Проби показали, що піктоліна есть знаменитим средством на щурі і миші.

Література господарска.

— Schneider's Lehrbuch der Landwirthschaft. Книжка ся призначена на підручник для шкіл рільничих а відтак і для господарів до практики, видана з припорученя міністерства рільництва, а обробив ві Е. Баєр, директор черновецкої школи рільничої. З 120 ілюстрациями. Ціна 6 К.

— Нашим съвященикам і учителям в горах може дуже придати ся слідуючий підручник до науки робленя сирів, подібних да швайцарского: Die Bereitung von Rundkäsen nach Ementhaler Art. v. Th. Aufsberg. З 26 ілюстрациями. Ціна 1 К. 20.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— Про ролівку засівницю, яка появила ся на Буковині і в Галичині коло Мельниці, заліщицкого повіта пише черновецка „Буковина“: „В числі 121 „Буковини“ ми повторили за „Народною Часописею“ здогад, що в декотрих сторонах Буковини кинула ся усільниця, звана по руски ролівка засівниця. Тепер можемо сказати, що сей здогад був вірний. Інспектор краєвої культури Вільгельм Адамец сказав так само, що се ролівка, по німецки Wintersaateule або Ackereule. Він каже, що вибирати ролівки трудно; ще найліпше, коли можна повалкувати поле. Коли годі валкувати а ролівки все появляють ся, нема ради, треба пересорати поле і через два роки засаджувати такі плоди, що они сапою обрабляють ся (Hackfrüchte). Найліпше вивбирують ролівки — ворони, шпаки, домашний дріб і кертиці.

— Ціна збіжа. У Львові д. 2 падолиста: Пшениця 7·50 до 7·70 Кор.; жито 6·30 до 6·60; овес 5·70 до 6·—; ячмінь пашний 5·20 до 5·50; ячмінь броварний 6·40 до 6·70; горох до вареня 7·50 до 9·—; вика —·— до —·—; сїмя льняне —·—до—·—; сїмя коноплене —·— до —·—; біб — до —·—; бобик 5·25 до 5·50, гречка 6·75 до 7·25; конюшина червона 60·— до 70·—; біла 35·— до 65·—; тимотка 18·— до 22·—; шведска —·— до —·—; кукурудза стара —·— до —·—; хміль 50·— до 65·—; ріпак новий 13·25 до 13·50. Все за 50 кільо loco Львів. — В Чернівцях дня 30 го жовтня: Пшениця 7·65 до 7·80; жито 6·20 до 6·30; ячмінь броварнaй 6·— до 6·50; овес 5·50 до 5·75; кукурудза нова 5·10 до 5·30; ріпак готовий —·— до —·—. Все за 50 кільо loco Чернівці.

— То его вина тогди — а не миши! — відповіла міс Джен коротко.

— Старий Ґайтер — запримітив сквайр, котрий очевидно хотів звернути розмову на що иншого — як мені здає ся, міг би вже раз дати собі спокій. Таже забрав вже таки майже цілу велику плантажу Керуго, лишило ся хиба ще трохи лихого поля; та ні, він напосів ся ще й на то. Атже підчас послідного переторгу взяв він мене на бік та й каже: Слухайте, сквайре, я мав би велику охоту купити Керуго ґрунт.

— Ну, — кажу — пане Ґайгер, Вам на то не треба буде довго чекати. Таже й так маєте вже мало що не цілу его посілість.

— Ще не цілу, сквайре — замуркотів він — розходить ся ще о кусник яких двіста днів роботи; а він врізує ся як-раз мені в свою посілість.

— Ну — кажу — двіста днів роботи то не богато, але то все таки кусник землі.

— Та ніби так — відповів він — але я мушу той ґрунт мати, за всяку ціну мушу его мати. О кілька сот долярів мені не розходить ся. Купіть той ґрунт для мене сквайре.

— Як-раз по тамтім боці від нас — розповідав сквайр дальше — стояв старий Білі Керу та виробляв свої комедиї, а Джек старав ся всілякими способами успокоїти его та завести до дому.

— Пане Ґайтер — кажу я — чи хочете того бідного, недужого чоловіка вигнати на старі літа з его домівки, а подивіть ся на Джека, такого доброго хлопця не знайдете на цілім сьвіті.

— Вже не знаю, що він мені на то відповів — розповідав сквайр дальше — але як я згадав ему про Джека, то він лиш стиснув свої тонкі губи, як би мусів щось гіркого поликати. Я, розуміє ся, не згадав і словечком нічого про Джека і Розу; але старий Бредлї, видко, щось покмітив, я би дав моє горло за то, що він щось покмітив.

— Ічабоде — сказала міс Джен і клацнула своїми великими ножицями — ти вже за старий на то, щоби хтось тобі приказував. Бредлї Ґайтер нехай сам купує або продає, що хоче. Старий болгуз аж занадто розумний до того. Коли на него дивити ся, то гадав би хтось, що він не годен нікому й водиці закаламутити, а він, аби я так здорова, готов і віконниці з ратуша повиймати, коби лиш ніхто не довідав ся. А Джеком та Розою — сказала она — не потребує він гризти ся. Джек не оженить ся з Розою, доки старий Білі волочить ся ще межи коршмою а кладовищем. Я даю на то моє слово. Мій Боже! мій Боже! подумати собі, що старий непотріб робить так богато лиха!

— Та й що научив ся пити та виробляли дурниці аж по пятьдесятім році — докинув сквайр.

— Таки так і що не пропив то змарнував, аж ему наконець з его красної посілости не остало ся більше нічого як тих кілька ніби вже вільних муринів і малий кусень землі а вже і на той напосів ся той ненаситний Бредлї Ґайтер. Але то ще далеко не все — сказала міс Джен торжественним голосом — найгірше то, що Джек зруйнований, а Роза на завсїгди нещаслива.

Добрий сквайр замість всякої відповіди лиш зітхнув.

(Конець буде).

Телеграми.

Відень 3 падолиста. Цїсар приймив вчера на авдиєнциї міністрів: дра Кербера і ґр. Ґолуховского, почім віїхав до Ґеделе на Угорщині.

Париж 3 падолиста. Великий канцлер скарбу в Таотінфу, ґубернатор Татарів і один хіньський полковник засуджені міжнародною комісиєю на смерть. Засуд буде довершений сими днями.

Гамбурґ 3 падолиста. Росийске правительство наймило кілька кораблів для перевозу войск з Хіни до Одеси.

Капштадт 3 падолиста. Льорд Робертс вертає до Анґлії дня 20 с. м. Бури займили Кофіфонтен.

Льоренцо-Маркез 3 падолиста. Богато Бурів, що утікли були до домів, вертає тепер до своїх відділів.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

Торговля вина ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЕРА у Львові при ул. Краківскій ч. 9 продає вино шампаньске Йосифа Терлі і Спілки в Будапешті „TALISMAN SEC" по дуже приступних цінах.

КНИГАРНЯ
Дра Волод. МІЛКОВСКОГО в КРАКОВІ
поручає
слідуючі книжки наукові педагога **Райснера:**

НАЙЛІПША МЕТОДА

найлекша до дуже скорого а ґрунтовного виучення ся **чужої мови без учителя,** в поясненями **вимови** і в **ключем** на кінци кождої книжки:

„Самоук" **Руско-Німецкий** по 15, 30, 52 кр. і зр. 4·04. **Польско-Німецкий Самоук** вступний курс **(Елементар)** по 15, 30, 52 кр.; курс І-ший 90 кр., курс ІІ-гий зр. 2·30, комплет (оба курси) 3 зр.

„Самоук" **Польско-Французский,** курс І-ий 13 зшиток, курс ІІ-гий 24 зшиток, Граматика Польско-Французска 1·80 зр.

„Самоук" **Польско-Англійский** курс І-ший зр. 1·80, курс ІІ-гий зр. 4·80, комплет зр. 2·62.

„Самоук" **Польско-Руский** І-ший курс зр. 1·80, ІІ-гий курс зр. 2·75.

Французска Хрестоматія
(Chrestomathie Française) зр. 1·20.
Дістати можна у всїх других книгарнях.

Для Львова і Галичини
головний склад і експедиция
WARSZ. TYGODNIKA ILLUSTR.

Ново отворена
Аґенция дневників і оголошень
у Львові
Пасаж Гавсмана число 9.
приймає
пренумерату на всї дневники
краєві і заграничні
по цїнах оріґінальних.

КАТРАЙНЕРЪ
есть правдивый тôлько въ знаныхъ
Пачкахъ Катрайнера!
тому николи отверто або въ иншихъ на обманьство обчисленихъ наслѣдованыхъ пачкахъ.

КАТРАЙНЕРА КНАЙПОВСКА КАВА СОЛОДОВА
есть найздоровшимъ и найсмачнѣйшимъ а при томъ найтаньшимъ додаткомъ до звычайной кавы.

КАТРАЙНЕРА КНАЙПОВСКА КАВА СОЛОДОВА
буває чимъ разъ бôльше уживана черезъ сотки тисячъ родинъ денно.

КАТРАЙНЕРА КНАЙПОВСКА КАВА СОЛОДОВА
дасть ся найлѣпше ужити тамъ, де звычайна кава яко шкодлива здоровю черезъ лѣкарѣвъ есть заказана.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).